

Шведський гамбіт: як команда dсua підкорювала Стокгольм на Sakerhets-SM

Нещодавно команда dсua Навчально-наукового фізико-технічного інституту (НН ФТІ) Київської політехніки здобула перемогу у відкритому фіналі кіберзмагань чемпіонату Швеції з кібербезпеки у Стокгольмі. Тим самим вона підтвердила своє право на звання найсильнішої не лише в Україні, а й у Європі. Наші студенти випередили однокласників зі Швеції, Данії, Фінляндії, Ісландії, Норвегії, Естонії, Латвії, Литви, а також з інших українських команд. Докладніше про ці змагання і перемогу в них студентів КПІ ім. Ігоря Сікорського розповідає їхній тренер к.т.н. доцент НН ФТІ Микола Ільїн.

Sakerhets-SM – це престижний щорічний чемпіонат Швеції з кібербезпеки у форматі Jeopardy Capture The Flag (CTF), що є ключовим етапом відбору до національної збірної Швеції для участі в European Cybersecurity Challenge (ECSC). Цього року фінал приймала столиця і найбільше місто країни Стокгольм, куди команда студентів НН ФТІ КПІ ім. Ігоря Сікорського dсua отримала ексклюзивне запрошення. Проходив він з 12 до 15 березня. Проте

шлях команди до Швеції розпочався ще у лютому: київські студенти-політехніки здобули право представити Україну на очному фіналі завдяки перемозі над іншими українськими командами у кваліфікаційному онлайн-етапі. Високий рівень підготовки команди дозволив отримати від шведських організаторів – агенції FRA (Національний заклад радіооборони Швеції – Försvarets radioanstalt) та FRO (Шведська добровільна радіоорганізація, метою діяльності якої є розвиток інформаційних технологій та радіозв'язку – Swedish Voluntary Radio Organization) – повне фінансування логістики та перебування.

Дводенна програма у Стокгольмі була максимально інтенсивною. Перший день присвятили безпосередньому вирішенню завдань, а другий – професійному нетворкінгу та церемонії нагородження. Загальний пул складався з 35 завдань, що охоплювали широкий спектр дисциплін: від експлуатації вебдодатків і криптографії до низькорівневого аналізу коду, цифрової криміналістики та OSINT.

Особливістю Sakerhets-SM стала інтеграція семи очних челенджів, які вимагали взаємодії безпосередньо на локації. Учасники працювали з апаратним забезпеченням, виконували радіоперехоплення та аналізували фізичну безпеку об'єктів. Окремі завдання були спеціально розроблені так, щоб змусити вийти з-за моніторів: вони передбачали комунікацію з організаторами для збору даних та фізичне дослідження території проведення для пошуку прихованих ігрових елементів. Такий гібридний формат дозволив студентам продемонструвати не лише навички програмування, а й здатність працювати з фізичними векторами атак та перемикати увагу в стресових умовах.

Попри високий статус турніру, на локації панувала атмосфера широкості та відкритості. Як організатори, так й інші учасники поставилися до української команди надзвичайно дружньо. Суперництво відійшло на другий план, поступившись місцем підтримці та взаєморозумінню.

Учасники dсua відзначили особливу теплоту з боку шведських колег, що перетворило змагання на майданчик для справжнього професійного єднання.

Підсумки змагання підтвердили конкурентоспроможність школи кібербезпеки нашого університету. Команда успішно розв'язала завдання в усіх ключових категоріях, швидко адаптувавшись до нестандартних on-site викликів. Окрім технічних балів, головним здобутком став вихід у професійне середовище Швеції. Участь у фіналі такого рівня дозволила верифікувати методи підготовки через зіставлення з підходами провідних європейських фахівців та встановити нові контакти в межах CTF-спільноти ЄС.

Честь університету та команди протягом чотирьох днів захищали **Анжеліка Белянцева, Максим Гінкул та Костянтин Пузіков**. Їхній успіх – закономірний результат синергії ґрунтовної академічної бази КПІ ім. Ігоря Сікорського та безперервної практики. Університет забезпечує фундамент, який стає вирішальним під час розв'язання складних задач у сфері кібербезпеки. Важливими складовими ефективності є доступ до спеціалізованої лабораторної бази та ліцензійного ПЗ, що надаються в межах академічних програм. Ключовим драйвером розвитку залишається системна робота в гуртку dсua-school та регулярна участь у світових CTF-змаганнях.

Для команди dсua ця поїздка стала маніфестом якості. У сучасному світі кібербезпеки справжню вагу мають лише ті результати на міжнародній арені, де правила гри прозорі, а конкуренція – глобальна. Команда переконана, що рівень студентського колективу визначається здатністю перемагати найкращих представників інших країн на їхньому полі. Успіх на Sakerhets-SM – це чесна метрика, яка доводить, що команда рухається у правильному напрямі.

Микола Ільїн,
доцент кафедри інформаційної безпеки НН ФТІ

Команда ФЕЛ здобула перемогу на інженерному челенджі від Brave1

Команда факультету електроніки (ФЕЛ) КПІ ім. Ігоря Сікорського "Оленячі роги" здобула перемогу в першому інженерному челенджі від Brave1 – "Дрон з лапками", участь у якому брали 33 студентські команди з 15 університетів і 4 коледжів. До складу команди входили студенти 1-го курсу магістратури з різних кафедр факультету.

Організатори челенджу поставили перед учасниками завдання створити прототипи зовнішньої механічної насадки для FPV-дрона, яка дасть йому змогу сісти та фіксуватися на природних і штучних поверхнях на висоті, утримуватися без споживання енергії та виконувати контрольоване відпускання для продовження польоту.

Команда київських політехніків розробила насадку, що відповідає висунутим вимогам, і успішно представила її експертному журі, до складу якого входили представники військових, виробників і кластеру Brave1.

Друге і третє місця в челенджі було присуджено командам "TICK" Національного аерокосмічного університету

Команда "Оленячі роги" ФЕЛ – переможниця інженерного челенджу від Brave1

"Харківський аерокосмічний інститут" та "iKozaky" Донецького національного технічного університету. Ці три команди-переможці що за визнанням експертів продемонстрували найвищий рівень інженерної логіки, реалістичності реалізації та потенціалу інтеграції з дрона-

ми, розділили 90 000 гривень призового фонду.

Понад те, п'ять українських оборонних компаній-виробників дронів обрали 10 команд, чий рішення мають найбільший потенціал практичного застосування. Окрім команди КПІ до їхнього списку

увійшли команди ХАІ, ДонНТУ, Львівської, Полтавської та Житомирської політехніки та KSE. Протягом місяця вони зможуть дорацьовувати свої рішення під керівництвом фахових R&D-спеціалістів українських defense tech компаній.

Насамкінець слід зауважити, що за словами CEO Brave1 Андрія Гриценюка, цей челендж дав офіційний старт новому напрямку цього кластеру – Brave Students. Його створено задля того, щоби ще під час навчання відкрити defense tech для студентів та залучати молодих інженерів до роботи над реальними технологічними задачами індустрії через інженерні челенджи та співпрацю з компаніями. Отож далі буде...

Довідково: BRAVE1 – це кластер підтримки та розвитку військових технологій в Україні, заснований Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством оборони України, Генеральним штабом Збройних Сил України, Радою національної безпеки і оборони, Міністерством стратегічних галузей України та Міністерством економіки України.

За інф. Brave1ua

Формування компетенцій у сфері адитивного виробництва: досвід міжнародного співробітництва у проєкті ADMiRE

Сучасна промисловість перебуває в стані активної трансформації, коли традиційні методи виробництва поступово доповнюються або замінюються адитивними технологіями (Additive Technologies). Поширене створення об'єктів на основі тривимірних цифрових моделей відкриває нові технологічні можливості, зокрема у виготовленні деталей високої геометричної складності, оптимізації ваги конструкцій, скороченні циклів прототипування та виробництва.

Для України впровадження адитивних технологій має особливе значення. В умовах необхідності швидкого відновлення економіки, зміцнення оборонного сектору та модернізації медичної галузі, адитивні технології пропонують гнучкі та високоефективні рішення. Проте впровадження таких інновацій неможливе без підготовки кваліфікованих кадрів. Підготовка інженерів та науковців нового покоління вимагає не лише оновлення матеріально-технічної бази, але й інтеграції вітчизняної науки та вищої освіти у світовий дослідницький простір, а також співпраці з провідними інноваційними підприємствами.

Для КІП вагомим кроком у цьому напрямку стала участь у міжнародному проєкті "ADMiRE – Additive Manufacturing in Research and Education", що реалізується за підтримки Шведського інституту в межах Програми сусідства Балтійського моря (SI Baltic Sea Neighbourhood Programme). Проєкт спрямований на підтримку українських аспірантів і молодих дослідників, які працюють у галузі адитивного виробництва, шляхом їхнього залучення до міжнародного науково-дослідного середовища та посилення співпраці між університетами й бізнесом.

Міжнародний консорціум проєкту ADMiRE очолює Карлстадський університет (Швеція). Академічну складову представляють провідні українські технічні вищі – КІП ім. Ігоря Сікорського та НТУ "ХПІ", промислову – інноваційні підприємства "Червона хвиля" (Україна) та International Additive Manufacturing Group (Польща). Таке співробітництво забезпечує комплексну інтеграцію академічних знань, наукових досліджень і практичного досвіду впровадження адитивних технологій.

Основною метою проєкту є прискорення інтеграції української наукової спільноти в міжнародні R&D-середовища у сфері адитивних технологій. Проєкт забезпечує молодим науковцям необхідну платформу для засвоєння сучасних практик та трансферу знань. Для досягнення поставленої мети визначено такі пріоритетні завдання проєкту: розвиток людського капіталу – стимулювання професійного зростання молодих дослідників через інструменти академічної мобільності та реалізацію спільних дослідницьких ініціатив; модернізація освітнього контенту – оновлення змісту навчальних дисциплін із забезпеченням синергії між академічними знаннями та запитами сучасного ринку праці; розбудова міжсекторального нетворкінгу – створення стійкої мережі професійних комунікацій науковців і представників бізнесу Швеції, Польщі й України для спільного розв'язання технологічних проблем; стимулювання майбутньої наукової кооперації – ідентифікація спільних наукових інтересів для формування нових грантових заявок і довгострокових партнерств у сфері адитивних технологій.

Одним із ключових результатів участі українських університетів у проєкті ADMiRE є оновлення та розвиток освітніх компонентів адитивних технологій. Досвід Навчально-

наукового механіко-машинобудівного інституту КІП ім. Ігоря Сікорського демонструє, що якісна підготовка інженерів і дослідників у цій сфері можлива лише за умови тісної взаємодії з промисловістю та міжнародними партнерами. У навчальному процесі поєдну-

Аспірантка кафедри ТМ НН ММІ О. Дубініна під час стажування в Карлстадському університеті

ються базові знання з традиційних технологій машинобудування та сучасні підходи до адитивного виготовлення деталей. Студенти опановують принципи вибору технологій і матеріалів, підготовки 3D-моделей, налаштування обладнання та процеси постоброблення. Співпраця з компанією "Червона хвиля" відкриває можливості для ознайомлення з інноваційною технологією та обладнанням xBeam 3D Metal Printing, а партнерство з International Additive Manufacturing Group – з інноваційними промисловими рішеннями у сфері селективного лазерного плавлення. Для магістрантів, аспірантів і молодих науковців це відкриває доступ до реальних виробничих задач і тем досліджень, актуальних для сучасної промисловості.

Пріоритетною складовою проєкту ADMiRE є розвиток міжнародної академічної мобільності. Завдяки цій ініціативі молоді вчені з України отримали можливість працювати в лабораторіях Карлстадського університету та на базі промислових потужностей IAMG у Польщі. Такі стажування забезпечують не лише розбудову фахових компетенцій, а й сприяють глибокій інтеграції дослідників у глобальні наукові мережі,

формуванню мережі професійних контактів та опануванню передових трендів у сфері адитивного виробництва.

Окрім фізичного обміну, у межах проєкту було реалізовано формат віртуальної мобільності для магістрантів та аспірантів КІП ім. Ігоря Сікорського та НТУ "ХПІ". Українські здобувачі долучилися до вивчення курсу "Materials for Additive Manufacturing", який спільно організували два шведські універси-

адитивних технологій. Міжнародний комітет семінару об'єднав Карлстадський університет (Швеція), КІП ім. Ігоря Сікорського, НТУ "ХПІ", PrAT "НВО "Червона хвиля" (Україна) та International Additive Manufacturing Group (Польща).

Програма семінару охопила повний цикл розвитку технологій – від фундаментальної науки до промислового впровадження.

Досвід світового рівня презентували провідні вчені з Leibniz University Hannover (Німеччина), Uppsala University (Швеція) та Imperial College London (Велика Британія) – вони представили інновації у сфері біомедичних матеріалів, матеріалознавчої інформатики та проєктування конструкцій при адитивному виробництві.

Промислові кейси представили компанії AMAZEMET (Польща), "Червона хвиля" (Україна), Additive Laser Technology (Україна). Під час семінару учасники мали змогу ознайомитися з передовими технологіями створення сплавів для металевого адитивного виробництва, унікальною технологією та обладнанням xBeam 3D Metal Printing, а також особливостями реалізації лазерної технології плавлення в порошковому шарі.

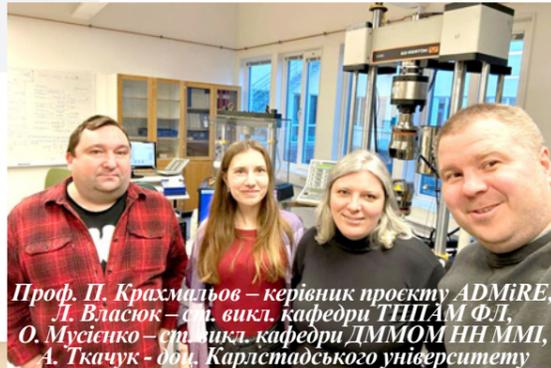
Український науковий потенціал репрезентували дослідники з провідних інститутів НАН України та Хмельницького національного університету. Їхні доповіді охоплювали дослідження термофізичних властивостей сплавів, аналіз морфологічної еволюції одиночних треків при використанні лазерної технології плавлення в порошковому шарі, а також особливості використання гібридних технологій.

Особливу увагу привернула презентація Наукового парку адитивних технологій, що відкрито в КІП й діяльність якого спрямовано на комплексну інтеграцію інтелектуального ресурсу в економіку через наукові дослідження, комерціалізацію інновацій, інтелектуальну підтримку малого бізнесу та масштабування високотехнологічних рішень у сфері медичного протезування задля забезпечення нагальних потреб українського суспільства.

Семінар об'єднав 162 учасники у змішаному форматі, включаючи провідних науковців (реktorів, професорів, членів-кореспондентів НАНУ), молодих дослідників, аспірантів, студентів та представників інноваційного бізнесу.

Отож проєкт ADMiRE продемонстрував ефективність міжнародної співпраці, де академічна експертиза та промисловий досвід об'єднуються задля спільної мети. Адже розвиток адитивних технологій – це не лише опанування обладнання, а передусім формування нової наукової еліти, здатної будувати інноваційну економіку. Реалізація ініціативи за підтримки Шведського інституту та консолідація зусиль партнерів є запорукою тривалого позитивного впливу на майбутнє вітчизняної науки й індустрії.

**Борис Воронцов, професор,
Юлія Лашина, доцент,
кафедра технологій машинобудування
НН ММІ**

Проф. П. Крахмальов – керівник проєкту ADMiRE, Л. Власюк – ст. викл. кафедри ТМПАМ ФЛ, О. Мусієнко – ст. викл. кафедри ДММОМ НН ММІ, А. Ткачук – доц. Карлстадського університету

тети – Mid Sweden University та Karlstad University. Програму курсу сфокусовано на поглибленому дослідженні фізико-хімічних явищ, аналізі впливу параметрів друку на механічні властивості виробів і практичному досвіді впровадження адитивних технологій для виготовлення металевих деталей. Участь у проєкті надала студентам можливість отримати знання міжнародного рівня безпосередньо від провідних європейських експертів.

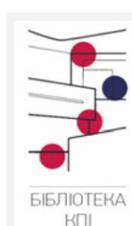
Важливою подією в межах проєкту ADMiRE став міжнародний семінар "Балтійсько-українське партнерство для інновацій в адитивному виробництві", який відбувся 3 грудня 2025 року в Smart Shelter CLUST Space КІП ім. Ігоря Сікорського. Захід пройшов у змішаному форматі, що дозволило залучити широке коло українських та європейських дослідників і фахівців у галузі

Студенти НН ММІ – вивчають знання, виготовлені за допомогою лазерної технології xBeam 3D Metal Printing від компанії "Червона хвиля"

БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРОСТІР

Київська та Львівська політехніки: бібліотеки в діалозі

БІБЛІОТЕКА КІП

У межах міжуніверситетської науково-методичної співпраці 19 березня 2026 року відбувся спільний семінар "Трансформації інформаційної підтримки освіти та досліджень в бібліотеках політехнічних університетів: Київ – Львів", який зібрав 25 учасників – 7 представників Науково-технічної бібліотеки КІП ім. Ігоря Сікорського та 18 колег з бібліотеки Львівської політехніки.

Досвідом у ключових напрямках підтримки наукової діяльності, накопиченим у НТБ КІП, поділилися чотири спікери: заступниця директора з інформаційної підтримки освіти та досліджень Світлана Петруновська розповіла про досвід роботи з управління дослідницькими даними; Людмила Тепікіна – головна бібліотекарка відділу обслуговування інформаційними ресурсами – про розвиток інституту предметних бібліотекарів; Олена Косьміна – завідувачка відділу інформаційної підтримки освіти та досліджень – поінформувала про те, як відбувається науко-

метричний аналіз і моніторинг публікаційної активності, академічну добросесність тощо; Ірина Ігнатович – керівниця сектору наукової бібліографії – поділилася досвідом створення Авторитетних файлів на викладачів КІП, формування бібліографічних покажчиків та розповіла про предметно-орієнтовані електронні колекції. Усі ці сфери роботи є важливими для видимості університету в Інтернет-просторі. До обговорення були залучені й інші керівники секторів відділу інформаційної підтримки

освіти та досліджень – Стелла Тимошенко (ELAKPI), Марія Федорець (підтримка видань).

Захід став майданчиком для обміну практичним досвідом і вироблення спільних підходів до трансформації бібліотечних сервісів в умовах зростаючих вимог до підтримки відкритої науки та дослідницької інфраструктури університету.

**Ірина Ігнатович,
керівниця сектору наукової бібліографії**

Творчий сад Юрія Богомола

Ю. Богомол

Провесить кожного року для Юрія Богомола – завідувача кафедри високотемпературних матеріалів та порошкової металургії (ВМПМ) КПІ ім. Ігоря Сікорського, лауреата Національної премії України імені Бориса Патона 2025 року, є особливою як для людини, яка любить звичні життєві справи. Природа оживає. Ще з дитячих років йому по душі така погода: коли небо над рідним Юрію Івановичу місту Полонне, що на Хмельниччині, стає прозорим після першого теплового дощу. Отже, у рідному садку, що пригорнувся до батьківської хати, незабаром духмянітимуть бруньки фруктових дерев. Тут він відпочивав після шкільних занять. Тут готувався до вступних іспитів у Києві. Сюди повертався під час студентських канікул, щоби надихатися чистим подільським повітрям, прогулятися звивистими берегами річки Хомори, пройти алеями Полонського парку. "Життя – як книга, – ділиться роздумами мій співбесідник. – Адже іноді хочеться згадати давні часи, повернутися до рідних місць. Я щасливий через те, що маю таку можливість". Він розповідає про побутові плани: оновити садок, попоратися на городі, допомогти поважного віку батькам – Івану Олексійовичу та Тетяні Іванівні...

... А проте ця розповідь не про почуття та емоції Юрія Івановича від перебування на малій батьківщині. Вона – про наукову діяльність відомого українського вченого у галузі досліджень процесів у тугоплавких речовинах. Тим більше, що кафедра, яку очолює Юрій Богомол, є провідним центром в Україні з підготовки інженерів та дослідників з матеріалознавства, розробки композиційних, порошкових та керамічних матеріалів.

Метою кореспондента "КП" було побувати в одній з лабораторій кафедри ВМПМ, пересвідчитися на власні очі у користі від діяльності потужних установок та 3D принтерів, що продукують сучасні матеріали та деталі подвійного призначення з використанням тугоплавких сполук, порошкових конструкційних матеріалів, спеціальних покриттів і високо-ефективних емісійних матеріалів. Перед початком відвідин розпитує Юрія Івановича про його шлях у науку. Намить він подумки повертається у роки дитинства і юності. Відмінник, золотий медаліст однієї зі шкіл у Полонному мріяв вчитися у Київському політехнічному інституті.

"А чому все-таки обрали для навчання саме КПІ?" – перепитую.

"Усім, хто цікавиться навчанням у нашому університеті, давно відомо, що тут створено колективи прекрасних лекторів, осередки дослідників, написано кращі підручники і посібники, впроваджено методичні розробки для вищої освіти, – каже Юрій Богомол. – Я дізнався про це ще у старшій школі. Отже, усвідомлював, що на мене чекає вступ до КПІ. Тому вчився на відмінно. Закінчив підготовче відділення. Як не є, а це є ґрунтовною підготовкою до складання, вибачте за тавтологію, складних іспитів. Навряд чи хтось заперечуватиме, що Київський політехнічний – провідний навчальний заклад нашої держави. Десятиліттями доведено, що роль університету в справі підготовки фахівців унікальна. Це досягається завдяки синтезу якості викладання з глибиною проникнення в сутність явищ природи чи технологій виробничих процесів, які вивчають студенти. З висоти своїх педагогічних та дослідницьких років стверджую: наукові і педагогічні школи різних кафедр КПІ ім. Ігоря Сікорського дбайливо зберігають і розвивають, навіть попри сьогоденно складну ситуацію, пов'язану з російсько-українською війною, власні традиції, передають їх наступним поколінням педагогів і дослідників. Розумне, оптимальне сполучення викладання інженерних та фундаментальних наук гарантує позитивний результат для випускників, зокрема нашого Навчально-наукового інституту матеріалознавства та зварювання імені Є.О. Патона (НН ІМЗ). Вдале працевлаштування на престижні виробничі підприємства – це гарантія, яку надає диплом. А його потрібно підготувати та захистити, а для цього – наполегливо працювати в часи навчання в бакалавраті, магістратурі та аспірантурі. Це життєва аксіома.

Тепер про дослідництво. Сьогодні разом з колегами переймаємо впливом кращих наукових і педагогічних кадрів, зокрема й через недостатню матеріально-технологічну базу. Проте, переконаний, що ми з однодумцями з цим впорасмося. Надіємось, що незабаром завдяки новим міжнародним проектам, а також діловим партнерам до нашої лабораторії надійде і 3D принтер для друкування деталей на основі металевих порошків. На кафедрі розробляються нові технології електронно-променевого спікання (Electron Beam Melting, EBM) під керівництвом мого вчителя і попередника на посаді завідувача кафедри, багаторічного декана ІФФ, доктора технічних наук, професора, академіка НАН України, заслуженого діяча науки і техніки, лауреата Державної премії України Петра Івановича Лободи. Саме він під час нашого першого знайомства зміг переконати мене, що наука про матеріалознавство – це цікаво і захопливо. Я погодився і жодного разу про це не пошкодував. Вважаю, що попри складну ситуацію маємо з колегами позитивні результати. Це не гучні слова: разом з партнерами, серед яких випускники НН ІМЗ, продовжуємо оновлювати виробничо-дослідницьку базу наших лабораторій, значить, є високий науково-технічний потенціал. Розуміємо важливість професійно-орієнтованої освіти, розширюємо партнерство з роботодавцями. Як не є, а КПІ ім. Ігоря Сікорського залишається у топ-5 ЗВО України. Є в цьому і часточка внеску колективу нашої кафедри, зокрема

моїх колег; також лауреатів Національної премії України імені Бориса Патона 2025 року – д.т.н. професорки кафедри Олександри Іванівни Юркової та к.т.н. доцента кафедри Євгена Васильовича Солодкого. Працюємо також у партнерстві з іншими лауреатами Національної премії ім. Бориса Патона: Тетяною Олексіївною Пріхною – докторкою технічних наук, професоркою, завідувачкою відділом Інституту надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України, академіком НАН України професором Михайлом Михайловичем Студентом – провідним науковим співробітником Фізико-механічного інституту ім. Г.В. Карпенка НАН України та іншими".

Юрія Богомола та його наукових однодумців поважають і на міжнародному рівні. Доказом цьому є сотні привітань на його адресу з приводу присудження йому та його колегам Національної премії України імені Бориса Патона.

Юрій Богомол згадує про заслуги свого вчителя Петра Лободи у розвитку кафедри, Центру колективного користування "Матеріалознавство тугоплавких сполук і композитів", всього ІФФ, а згодом НН ІМЗ у сфері впровадження міжнародних проєктів, зокрема "Горизонт Європа", програми НАТО "Наука заради миру", освітнього проєкту за програмою "Tempus". Визначний вчений у галузі матеріалознавства тугоплавких матеріалів, керівник наукової школи "Матеріалознавство тугоплавких сполук і композитів" у Навчально-науковому інституті матеріалознавства та зварювання імені Є.О. Патона став наставником Юрію Богомолу як і багатьом іншим сучасним науковцям. До сьогодні Юрій Іванович вдячний за науку і яскравим викладачам, які працювали на ІФФ – Володимирі Яковичу Шлюкові, Віктору Васильовичу Морозову, Петру Антоновичу Бойку, Ігорю Івановичу Білику, Костянтину Кузьмичу Пальосі, Олексію Павловичу Епіку та багатьом іншим.

Повертаючись подумки у минуле, Юрій Богомол розповідає, як після того, як він отримав червоний диплом, його запросили до аспірантури. Він вважає, що роки навчання в аспірантурі, період роботи науковим співробітником, асистентом на рідній кафедрі – то не лише часовий термін для зарахування років до загального науково-педагогічного стажу. "Творча енергія та молода завзятість у перспективного молодого вченого не бувають випадковими. Сприятливий збіг обставин, можливість навчатися у КПІ у наступні після студентства роки, повна освітня траєкторія – від студента до аспіранта, згодом викладача, доцента і до професора – то приклад для нинішньої творчої молоді, що саме сьогодні здобуває бакалаврську або магістерську освіту", – переказує професор Ю. Богомол. І продовжує: "Попереду ще потрібно встигнути зробити багато корисного. Це і консультації з фірмами, що впроваджують порошкову металургію у себе на виробництві, залучення випускників кафедри до розвитку лабораторії адитивних технологій, навчання студентів виробничому процесові від моделі до готового виробу".

Дослідницька діяльність члена-кореспондента НАН України Юрія Богомола спрямована на впровадження новацій у вітчизняне наукоємне виробництво. А викладання студентам курсів "Механічні властивості матеріалів", "Управління проєктами", "Організація науково-інноваційної діяльності" – це робота задля підготовки кваліфікованих інженерів і дослідників для майбутнього України попри сьогоденні важкі випробування.

Накопичені в лабораторії досвід і знання у сфері матеріалознавства тугоплавких сполук допомогли Юрію Богомолу свого часу налагодити партнерство з Національним інститутом матеріалознавства Японії (NIMS, м. Цукуба) – провідною світовою дослідницькою установою, що спеціалізується на розробці нових матеріалів. А співпраця з випускником кафедри і провідним науковцем цього інституту Олегом Орестовичем Васильєвим, який займається хімічною та структурною інженерією деформаційно-стійких карбідів, боридів та нітридів тугоплавких металів, що володіють високими механічними властивостями при температурах до 2000 °С, дозволили професорові Богомолу з колегами вийти на якісно новий рівень наукових розробок, брати участь у передових міжнародних технологічних проєктах.

"Завдяки впровадженню адитивних технологій виробник продукції вешті-решт скорочуватиме рівень енерговитратних та шкідливих з екологічної точки зору виробничих операцій, удосконалюючи технологічний процес з виготовлення чималої кількості деталей, – впевнений він. – Зверну вашу увагу на те, що адитивні технології дозволяють виготовляти і тугоплавку накладку для, приміром, фрезерувального інструменту, і складну з конструкційної точки зору деталь для військової машини, і навіть непростий за формою протез людського суглоба. Та хоч дерево щастя – багатогранний символ-талісман для залучення удачі – можна створити за допомогою 3D-принтера. Це чудові технологічні перспективи, які дозволяють, по-перше, формувати у науці і на виробництві нову генерацію фахівців з матеріалознавства, по-друге, забезпечувати якісну підготовку спеціалістів для наукової та виробничої сфери економіки України, роблячи свій внесок у боротьбу за життя, за незалежність України, за справедливий мир!"

... Українська ідея "плекази свій сад", за висловом нашого видатного поета Максима Рильського, – це заклик до збереження рідної мови, культури та духовної спадщини. Вона символізує щоденне плекання національної свідомості, захист цінностей та розбудову власної держави в усіх її сферах, подібно до дбайливого догляду за рослинами у саду. Це також і про таких сучасників, як Юрій Богомол. Побажаємо йому діяти так і в подальшому!

Віктор Задворнов

Аспірант НН ІМЗ Роман Педань: "Працювати з новим завжди цікаво"

Для підтримки найбільш здібних молодих дослідників та заохочення їхніх наукових результатів наказом МОН від від 19.11.2025 №1526 аспірантам призначено академічні стипендії Президента України на 2025/2026 навчальний рік у розмірі 23 700 грн на місяць. Серед нагороджених – і двоє політехніків: Андрій Макарчук (НН ІАТЕ, див. "КП" №3-4 за 2026 р.) та Роман Педань (НН ІМЗ ім. Є.О. Патона).

Р. Педань

Насамперед варто зауважити, що претендентів відбирали прискіпливо і ґрунтовно. Оцінювали, зокрема, публікації в журналах категорії "А" та у виданнях, індексованих у Web of Science Core Collection і/або Scopus; статті у виданнях категорії "Б"; науково-популярні матеріали та цифровий науковий контент у відкритому доступі (з DOI або постійним URL); участь у наукових проєктах, профінансованих за результатами національних чи міжнародних конкурсів; заявки на патенти (винахід або корисна модель) тощо. Додатково враховували: участь у міжнародних академічних програмах мобільності, участь у створенні стартапів чи інноваційних проєктів, керівництво студентським науковим гуртком або секцією, що функціонує на базі закладу вищої освіти, проведення наукової роботи зі студентами тощо.

Зважаючи на таку кількість вимог, тим цікавіше було поспілкуватися зі стипендіатом – людиною, яка їх виконала, – аспірантом кафедри фізичного матеріалознавства та термічної обробки Романом Педанем.

Про початок свого студентства Роман згадує залюбки: "Як і для багатьох абітурієнтів, вибір університету для мене був складним. Обирав між навчанням за гуманітарним напрямом і технічним, втім більше схилився до другого. Вивчати матеріалознавство обрав, оскільки мені сподобалася фундаментальність цього напрямку – все, що нас оточує, складається з різноманітних матеріалів, а можливість реалізації будь-якої ідеї чи створення нового виробу суттєво залежить саме від вибору відповідних матеріалів. Також важливим аргументом для вступу до КПІ ім. Ігоря Сікорського було й те, що саме цей виш закінчили мої близькі родичі – дідуся та мама". Дійсно, сімейна традиція – справа серйозна. Старшим завжди приємно, коли молодші продовжують їхню діяльність, а молодим цікаво долучитися до праці, про яку мають уявлення з дитинства.

Тож у 2016 році кафедра фізики металів інженерно-фізичного факультету, що тепер є кафедрою фізичного матеріалознавства та термічної обробки Навчально-наукового інституту матеріалознавства та зварювання імені Є.О. Патона, поповнилася ще одним допитливим і мотивованим студентом. Уже з молодших курсів бакалаврату Роман залучився до наукової діяльності, зокрема брав участь у міжнародних конференціях та був співавтором публікацій в українських фахових виданнях. Утім, за його словами, активно займатися науковою роботою розпочав під час навчання в магістратурі, коли під керівництвом д.ф.-м.н. Ігоря Володимирського почав вивчати нанорозмірні феромагнітні матеріали та структури на їх основі. Результатом стало успішне завершення магістратури та отримання диплома з відзнакою. Наукову роботу за цим напрямом дослідник продовжив і під час навчання в аспірантурі.

"Основною темою моїх наукових досліджень, які продовжують проводити під керівництвом Ігоря Анатолійовича Володимирського, – розповідає молодий науковець, – є вивчення структурно-фазових перетворень, індукованих енергетичними впливами різної природи, в нанорозмірних плівкових композиціях на основі феромагнітних матеріалів". Саме цьому присвячено його дисертацію на здобуття ступеня доктора філософії. Власне, роботу над нею практично завершено, триває підготовка до її захисту. "Дослідження цих матеріалів, – пояснює далі аспірант, – є важливим для розвитку технологій наноелектроніки і спінтроніки військового та цивільного призначення – створення перспективних приладів надшвидкого виявлення та спектрального аналізу електромагнітного випромінювання (засобів радіолокації), емітерів випромінювання, засобів зберігання та обробки інформації з високою ємністю та швидкістю, а також інших високо-технологічних пристроїв". За результатами дисертаційного дослідження Р. Педань опублікував у співавторстві 6 наукових статей у журналах, що індексуються базами даних Scopus/WoS, отримав 3 патенти України на корисну модель, щорічно представляв свій науковий доробок на фахових міжнародних конференціях. Упродовж 2021 – 2025 років він був виконавцем міжнародних наукових проєктів за фінансування програми НАТО "Наука заради миру та безпеки" та Німецького дослідницького товариства DFG, а також виконавцем держбюджетних робіт на замовлення МОН України та проєкту, що фінансується Національним фондом досліджень України.

Окрім наукової роботи аспірант бере участь в освітній діяльності кафедри, де з 2024 року працює асистентом.

Розповідаючи про свої напрацювання, дослідник відмічає, що на кафедрі фізичного матеріалознавства та термічної обробки створено всі умови для розвитку молодих науковців. Колектив кафедри завжди вирізнявся значним науковим потенціалом і високою публікаційною активністю як в українських, так і у закордонних наукових виданнях.

"Студентам та аспірантам, – говорить стипендіат, – хотів би побажати наполегливості й системності у навчанні та науковій роботі. Так, звісно, навчання та особливо наукова діяльність не завжди є легкими, втім, працювати з чимось новим – завжди неймовірно цікаво. Тим більше, наукові здобутки є важливими для розвитку нашої держави та її іміджу у світі".

Надія Ліберт

● КОНКУРС

● КОНКУРС

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантної посади директора (вища освіта (магістр, спеціаліст); науковий ступінь та/або вчене звання відповідно до профілю навчально-наукового інституту; стаж роботи на наукових, науково-педагогічних посадах не менше 5 років; вільне володіння державною мовою) **Навчально-наукового інституту прикладного системного аналізу;**

на заміщення вакантної з 07.06.2026 посади декана (вища освіта (магістр, спеціаліст); науковий ступінь та/або вчене звання відповідно до профілю факультету; стаж роботи на наукових, науково-педагогічних посадах не менше 5 років; вільне володіння державною мовою) **факультету менеджменту та маркетингу;**

на заміщення вакантної посади завідувача аспірантури та докторантури (вища освіта (магістр, спеціаліст); стаж роботи на педагогічних, науково-педагогічних посадах не менше 3 років; вільне володіння державною мовою);

на заміщення вакантних з 01.07.2026 посад завідувачів кафедр (вища освіта (магістр, спеціаліст); науковий ступінь та/або вчене звання відповідно до профілю кафедри; стаж роботи на наукових, науково-педагогічних посадах не менше 5 років; вільне володіння державною мовою):

– високотемпературних матеріалів та порошкової металургії **Навчально-наукового інституту матеріалознавства та зварювання ім. Є.О. Патона;**

– конструювання машин **Навчально-наукового механіко-машинобудівного інституту;**

– біотехніки та інженерії факультету біотехнології і біотехніки;

– англійської мови технічного спрямування №1 факультету лінгвістики;

– англійської мови гуманітарного спрямування №3 факультету лінгвістики;

– електронних комунікацій та інтернету речей **Навчально-наукового інституту телекомунікаційних систем;**

– економіки і підприємництва факультету менеджменту та маркетингу;

на заміщення вакантних з 01.07.2026 посад професорів (вища освіта (магістр, спеціаліст); науковий ступінь доктора (кандидата*, PhD*) наук та/або вчене звання професора (доцента, старшого наукового співробітника) відповідно до освітніх компонент, які забезпечує; стаж науково-педагогічної діяльності не менше 5 років; вільне володіння державною мовою) **по навчально-наукових інститутах, факультетах, кафедрах:**

– автоматизації електротехнічних та механотронних комплексів **Навчально-наукового інституту енергозбереження та енергоменеджменту;**

– математичного аналізу та теорії ймовірностей фізико-математичного факультету;

– математичного моделювання та аналізу даних **Навчально-наукового фізико-технічного інституту;**

– інформаційної безпеки **Навчально-наукового фізико-технічного інституту;**

– інформаційно-вимірювальних технологій факультету робототехніки та приладобудування;

– авіа- та ракетобудування **Навчально-наукового інституту аерокосмічних технологій;**

– охорони праці, промислової та цивільної безпеки **Навчально-наукового інституту енергозбереження та енергоменеджменту;**

– промислової біотехнології та біофармації факультету біотехнології і біотехніки (2 посади);

– психології та педагогіки факультету соціології і права;

– історії факультету соціології і права;

– технічних та програмних засобів автоматизації факультету автоматизації, промислової інженерії та екології;

– зварювального виробництва **Навчально-наукового інституту матеріалознавства та зварювання ім. Є.О. Патона;**

– прикладної гідроаеромеханіки і механотроніки **Навчально-наукового механіко-машинобудівного інституту;**

на заміщення двох вакантних посад старших викладачів (вища освіта (магістр, спеціаліст); як правило, науковий ступінь відповідно до освітніх компонент, які забезпечує; стаж науково-педагогічної роботи не менше 2 років; вільне володіння державною мовою) **по кафедрі електромеханіки факультету електроенергетехніки та автоматики;**

на заміщення вакантних з 01.05.2026 посад асистентів (вища освіта (магістр, спеціаліст); без вимог до стажу роботи; вільне володіння державною мовою) **по факультетах, кафедрах:**

Факультет електроенерготехніки та автоматики

Кафедра автоматизації електромеханічних систем та електроприводу асистентів – 1

Факультет біомедичної інженерії

Кафедра трансляційної медичної біоінженерії асистентів – 1

на заміщення вакантної з 01.06.2026 посади старшого викладача (вища освіта (магістр, спеціаліст); як правило, науковий ступінь відповідно до освітніх компонент, які забезпечує; стаж науково-педагогічної роботи не менше 2 років; вільне володіння державною мовою) **по кафедрі телекомунікацій Навчально-наукового інституту телекомунікаційних систем;**

на заміщення вакантних з 01.07.2026 посад доцентів (вища освіта (магістр, спеціаліст); науковий ступінь доктора (кандидата, PhD) наук та/або вчене звання відповідно до освітніх компонент, які забезпечує; стаж науково-педагогічної діяльності не менше 3 років; вільне володіння державною мовою), старших викладачів (вища освіта (магістр, спеціаліст); як правило, науковий ступінь відповідно до освітніх компонент, які забезпечує; стаж науково-педагогічної роботи не менше 2 років; вільне володіння державною мовою), асистентів (вища освіта (магістр, спеціаліст); без вимог до стажу роботи; вільне володіння державною мовою), викладачів (вища освіта (магістр, спеціаліст); без вимог до стажу роботи; вільне володіння державною мовою) **по навчально-наукових інститутах, факультетах, кафедрах:**

Навчально-науковий інститут аерокосмічних технологій

Кафедра авіа- та ракетобудування асистентів – 2

Навчально-науковий інститут матеріалознавства і зварювання ім. Є.О. Патона

Кафедра високотемпературних матеріалів та порошкової металургії асистентів – 2

Кафедра лазерної техніки та фізико-технічних технологій доцентів – 1 асистентів – 2

Навчально-науковий інститут енергозбереження та енергоменеджменту

Кафедра геоінженерії доцентів – 1

Кафедра охорони праці, промислової та цивільної безпеки доцентів – 1 старших викладачів – 1

Фізико-математичний факультет

Кафедра математичного аналізу та теорії ймовірностей доцентів – 1

старших викладачів – 2 Кафедра загальної фізики та моделювання фізичних процесів доцентів – 1

старших викладачів – 1

Факультет біомедичної інженерії

Кафедра трансляційної медичної біоінженерії доцентів – 1

Кафедра технологій оздоровлення і спорту старших викладачів – 1

Кафедра біобезпеки і здоров'я людини асистентів – 1

Кафедра біомедичної інженерії старших викладачів – 1

Факультет інформатики та обчислювальної техніки

Кафедра інформаційних систем та технологій доцентів – 1 асистентів – 3

Навчально-науковий фізико-технічний інститут

Кафедра математичного моделювання та аналізу даних асистентів – 2

Кафедра інформаційної безпеки старших викладачів – 2 асистентів – 3

Кафедра математичних методів захисту інформації доцентів – 3 старших викладачів – 2

Радіотехнічний факультет

Кафедра радіотехнічних систем асистентів – 1

Кафедра радіоінженерії доцентів – 1

Факультет лінгвістики

Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови доцентів – 1 викладачів – 1

Кафедра англійської мови технічного спрямування №1 доцентів – 1

Кафедра англійської мови технічного спрямування №2 викладачів – 1

Кафедра англійської мови гуманітарного спрямування №3 доцентів – 2 викладачів – 5

Факультет біотехнології і біотехніки
Кафедра промислової біотехнології та біофармації асистентів – 2

Навчально-науковий інститут атомної та теплової енергетики

Кафедра автоматизації енергетичних процесів доцентів – 1 асистентів – 1

Кафедра інженерії програмного забезпечення в енергетиці доцентів – 1 асистентів – 3

Факультет соціології і права

Кафедра психології та педагогіки доцентів – 3

викладачів – 1

Кафедра історії доцентів – 1

Кафедра філософії доцентів – 3

викладачів – 5

Факультет автоматизації, промислової інженерії та екології

Кафедра технічних та програмних засобів автоматизації доцентів – 1 асистентів – 1

Кафедра хімічного, полімерного і силікатного машинобудування асистентів – 2

Факультет електроенерготехніки та автоматики

Кафедра електромеханіки доцентів – 1 асистентів – 1

Навчально-науковий видавничо-поліграфічний інститут

Кафедра видавничої справи та редактування доцентів – 2

Кафедра технології поліграфічного виробництва доцентів – 1

Факультет електроніки

Кафедра електронних пристроїв та систем доцентів – 1

на заміщення вакантних з 01.09.2026 посад доцентів (вища освіта (магістр, спеціаліст); науковий ступінь доктора (кандидата, PhD) наук та/або вчене звання відповідно до освітніх компонент, які забезпечує; стаж науково-педагогічної діяльності не менше 3 років; вільне володіння державною мовою), старших викладачів (вища освіта (магістр, спеціаліст); як правило, науковий ступінь відповідно до освітніх компонент, які забезпечує; стаж науково-педагогічної роботи не менше 2 років; вільне володіння державною мовою), викладачів (вища освіта (магістр, спеціаліст); без вимог до стажу роботи; вільне володіння державною мовою) **по факультету, кафедрах:**

Факультет лінгвістики
Кафедра української мови, літератури та культури доцентів – 2

Кафедра англійської мови технічного спрямування №1 доцентів – 1 старших викладачів – 1

викладачів – 1

Кафедра англійської мови технічного спрямування №2 доцентів – 4 старших викладачів – 1

* Для кандидата наук або PhD обов'язковим є вчене звання професора.

Перелік документів, порядок проведення конкурсного відбору зазначено у Порядку проведення конкурсного відбору або обрання за конкурсом при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів), з яким можна ознайомитися за посиланням: <https://osvita.kpi.ua/competition>. Претенденти на заміщення вакантних посад подають документи через загальний відділ університету (тел.: (044)204-82-82) особисто або надсилають поштою на адресу: 03056, Київ-56, проспект Берестейський, 37, загальний відділ, кімн. 163.

Звертаємо вашу увагу, що на період дії правового режиму воєнного стану повний комплект документів можна надіслати на електронну пошту: kanc@kpi.ua у pdf форматі. Документи треба підписати за допомогою кваліфікованого електронного підпису (КЕП), у темі листа зазначити "на конкурс НПП".

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення. Університет житлом не забезпечує!

Голос "Академіка Вернадського" чуємо завдяки випускникові КПІ

Нещодавно роботу на станції "Академік Вернадський" розпочала 31-ша українська антарктична експедиція (УАЕ). Ця команда замінила колег із 30-ї УАЕ і працюватиме рік. Посаду системного адміністратора в ній обіймає випускник КПІ Олександр Мацібура. Це буде вже друга його зимівля на станції.

"Цьогоріч ми відзначили ювілейну дату присутності незалежної України в Антарктиці. 30 років, відколи Британія передала нам свою антарктичну станцію, і ми пишемо власний літопис полярної науки. Але насправді наша робота там – про набагато ширший вимір. Як територіально, адже Антарктика – це регіон, де ми "міряємо пульс" усієї планети, так і часово, бо продовжуємо ряди найдовших антарктичних спостережень, яким далеко не 30 років. Дуже важливо, що навіть в умовах повномасштабної війни ми зберігаємо і тяглисть безперервних досліджень, і розвиваємо нові напрями", – зазначив директор Національного антарктичного наукового центру Євген Дикий, проводжаючи команду УАЕ.

Нагадаємо, про внесок науковців Київської політехніки в діяльність станції "Академік Вернадський" наша газета розповідала в № 43-44 за 2025 р. "Ще трохи, і стане традицією запрошувати випускників КПІ на посаду сисадмінів-зимівників", – зауважили ми тоді. Як гадаєте: три роки поспіль – це вже традиція? Адже "командиром-нянем-шаманом комп'ютерів і хранителем інформації" на станції знову став вихованець КПІ ім. Ігоря Сікорського – випускник ХТФ 2017 р. **Олександр Мацібура**.

Зустрілися з Олександром напередодні його від'їзду. Втомилий, заклопотаний, але дуже позитивний і уважний. Розмову про роботу, подорожі і сьогодні почали з КПІ.

За словами випускника, організація навчального процесу на тодішній кафедрі кібернетики хіміко-технологічних процесів сприяла практичному застосуванню набутих знань старшокурсниками. Тож уже на 5-му курсі він почав працювати монтажником кабельних систем у компанії з відеонаглядом, а згодом – інженером з підключення в інтернет-компанії. Набувши досвіду, обійняв посаду системного адміністратора на ДП "Кіностудія художніх фільмів імені О. Довженка", згодом – мережевого адміністратора в інтернет-компанії. Немає сумніву, що умів працювати і руками, і головою – вдумливо, системно, результативно, самостійно чи колективно генеруючи і втілюючи у життя ідеї, вирішуючи поточні завдання. А якими непередбачуваними й підступними можуть бути вибрики у цифровому просторі, кожен знає з власного досвіду.

"Мій шлях в Антарктику, – розповідає Олександр, – почався ще 2019 року. Я подавався на конкурсний відбір, але, на жаль, не пройшов, бо об'єктивно не вистачало досвіду. Наступна спроба в 2024 році вже була успішною, і я потрапив у команду 29-ї УАЕ". Про роботу на станції полярник говорить буденно:

"Робота системним адміністратором зв'язку на антарктичній станції "Академік Вернадський" – це досвід, який важко з чимось порівняти. Більшу частину року станція та команда повністю ізольовані від зовнішнього світу (десь орієнтовно 7-8 місяців). Тому сподіватися можна лише на свої та колег навички і професіоналізм. Тобто сходити в магазин чи побачити інших людей у вас не вийде (усміхається). Якщо щось забули взяти, то доведеться з цим змиритися або знайти альтернативне рішення. Креативність дуже сильно допомагає. Також варто додати, що на станції в системного адміністратора немає вихідних – працює 7 днів на тиждень і плюс додатково багато загальностанційної роботи".

На традиційне запитання "Чому знову подався в експедицію, адже умови роботи дуже непрості?" відповідь була лаконічною: "Антарктика або зачарує, або ні. Мене зачарувала, особливо своєю природою". І за хвилину, думаючи про щось своє: "А ще – це можливість зробити свій внесок в науку України". Так, не зважаючи ні на що, "нам своє робить".

До слова, Олександр – досвідчений мандрівник. Йому завжди було цікаво відкривати щось нове, таке, що не робив хтось інший. "Під час навчання в КПІ ходив у свій перший похід, побував у горах, які мені дуже сподобалися. Потім другий похід, третій – і понеслося... спочатку Карпати, потім Туреччина, Грузія та багато інших країн. Вважало, що саме досвід походів у гори дав мені вміння переборювати себе, бути стресостійким та емоційно врівноваженим, що дуже допомагає в роботі на станції "Академік Вернадський" та й загалом по життю", – розмірковував дослідник.

О. Мацібура

31-ша УАЕ прямує до станції "Академік Вернадський"

Затим розмова повернулася знову до КПІ ім. Ігоря Сікорського. "Я вдячний КПІ за отриманий досвід, знання та друзів. Університет допоміг визначитися, що подобається, а що ні, і в якому напрямі я хочу розвиватися. Допоміг набутти вміння знаходити потрібну інформацію та відкривати щось нове", – поділився О. Мацібура. Та додав: "Хочу порадити студентам не боятися складних шляхів, розвиватися всебічно. І, звісно ж, намагатися використовувати отримані теоретичні знання на практиці".

А ми зичимо Олександрові натхнення, плідної роботи та не поривати зв'язків із КПІ, адже молоді так потрібні моральні й професійні орієнтири.

Надія Ліберт

Японські шахи в КПІ

Інтелектуальні ігри в КПІ ім. Ігоря Сікорського набувають усе більшої популярності. Масовими стали університетські та міські турніри з шахів, що проходять на базі університету і де політехніки демонструють кращі результати. А останнім часом додалися чемпіонати з го та шьогі, що їх пропагує Українсько-Японський центр. "Японських гостей" можна назвати родичами шахів з ширшими можливостями.

Нещодавно відбулися змагання з шьогі під патронатом Посла Японії в Україні. Переможцем турніру став Максим Виноградов – студент ФМФ, викладач шьогі в Українсько-Японському центрі. Він розповів про своє захоплення грою та про її розвиток в Україні.

"Популярність шьогі в Україні залишається доволі низькою: це нішевий інтелектуальний вид гри, в якому самостійно розібратися не просто. Новачкам складно швидко запам'ятати ієрогліфічні фігури, освоїти правила та зрозуміти базові стратегічні плани без допомоги наставника, – поділився Максим. – Основними осередками розвитку шьогі є тематичні клуби японської культури та освітні курси. У КПІ ім. Ігоря Сікорського діє курс, де за останні два роки вдалося підготувати близько 50 гравців. Зокрема, шьогі оволоділи Поліна Цутевич (ФМФ), Аліна Дорофєєва, Максим Ландо (ФПМ), Андрій Заячківський та інші. Новачки зазвичай приходять у шьогі або через зацікавлення японською культурою (після фестивалів), або з боку шахів – коли гравці дізнаються про незвичну варіацію гри і хочуть в ній розібратися".

Під час турніру з шьогі

Навчають на курсі поетапно: спочатку студенти знайомляться з правилами гри, виконують прості завдання і запам'ятовують фігури (через практику та власні асоціації); потім дізнаються про базові дебютні принципи та тактичні прийоми (усі класичні шахові ідеї + специфічні комбінації); і нарешті – переходять до теорії захисту та формування власного стилю гри. Уже після 2-3 занять новачки, як правило, можуть грати самостійно.

Як розповів Максим, в Україні проводяться як офлайн-змагання від клубів і федерації, так і онлайн-турніри. Зокрема, популярними є міжнародні змагання від Shogi Harbo та World Shogi League та події, організовані європейськими клубами. Найбільш престижним очним змаганням для українських гравців є чемпіонат Європи.

Довідково: Як і кожна давня гра, історія шьогі оповита легендами. У стародавній Японії воювали дві великі армії. Одна виступила під білими прапорами, інша – під чорними. Запекла битва тривала три дні і три ночі, воїни перебили один одного та так і не дізналися, хто ж переміг. Опісля на поле бою прийшов маг-чернець і запечатав по 20 душ кращих воїнів з кожної армії в 40 маленьких дощечок. На кожній написав, чия душа тут запечатана, та розставив бідолах на ігровому полі по 20 з кожного боку, як вони стояли при житті. Дошки з фігурами чернець подарував богині сонця, яка вважається прародителькою японського народу. Пересуваючи дощечки, богиня змушувала армії знову і знову боротися між собою. Так з'явилися японські шахи – шьогі.

Посол Японії в Україні М. Накамоте вручає М. Виноградову Кубок переможця турніру з шьогі

"Атмосфера в українській спільноті шьогі швидше дружня й академічна, ніж жорстко конкурентна, – розмірковує М. Виноградов. – Гравці охоче допомагають одне одному, обмінюються досвідом і розбирають партії разом. Важливою є співпраця з японськими організаціями та підтримка Посольства Японії в Україні, які регулярно долучаються до тематичних подій. Для учасників спільноти шьогі – це не лише гра, а й інструмент розвитку мислення, простір для культурного обміну та можливість знайти нові знайомства і коло однодумців".

Шьогі Максим захопився, будучи шахістом. Гра привабила складнішими механіками та більшою свободою вибору варіантів. "Згодом шьогі стали для мене способом розвитку мислення – аналітичного, стратегічного й логічного", – поділився гравець. І додав: "Сьогодні я викладаю шьогі в КПІ, проводжу майстер-класи і допомагаю новачкам робити перші кроки в цій грі. Свій рівень я оцінюю приблизно як 3 дан і розумію, що це лише етап на довгому шляху вдосконалення".

Своїм наставником Максим вважає Бориса Байденку, викладача шьогі, який зараз перебуває в лавах Сил оборони. Борис Валентинович є випускником НН ФТІ. Свого часу був переможцем міжнародної математичної олімпіади (2005 р.), конкурсу "Студент Києва" та інших активностей. Його портрет – у галереї відомих студентів КПІ (в першому корпусі). На сьогодні Б. Байденко – чемпіон України з шьогі (2011-2017, 2020, 2022 рр.), володар Кубка України (2015, 2016, 2018, 2020 рр.), чемпіон світу у складі команди України на WOSC/ESC – 2015 (Прага, Чехія), представник України на 7 ISF (2017, Кітакюсю, Японія). Університет по праву може пишатися своїм чемпіоном, наставником, захисником.

"На мою думку, шьогі варто спробувати кожному, хто цікавиться інтелектуальними іграми, – підсумував свою розповідь Максим Виноградов. – У певному сенсі це "більш об'ємна" версія шахів: як 3D порівняно з 2D, що відкриває значно ширші можливості для мислення і творчості".

Надія Ліберт

Як і в традиційних шахах, мета гри – захопити короля, тобто поставити йому мат. Гравці роблять ходи по черзі, фігури на дошці є однокольоровими, а зрозуміти, де ж ваша фігура, можна за напрямком, куди ця фігура показує своєю стороною частину: якщо вперед – ця фігура належить вам, а якщо на вас – то противника. У шьогі потенційна кількість ходів та варіативність комбінацій значно більша, ніж у класичних шахах.

Нині по всьому світу правила шьогі знають близько 20 мільйонів людей, а регулярно грають близько 100 тисяч. Українська школа шьогі (Ukrainian Shogi Dojo) в 2020 р. отримала офіційний статус філіалу Японської асоціації шьогі. Діють два представництва: у Києві та Львові.

Студенти ФСП відвідали місто Славутич

На початку березня для студентів факультету соціології і права КПІ ім. Ігоря Сікорського, які здобувають вищу освіту за спеціальністю "Соціальна робота", було організовано виїзний семінар у м. Славутич. Нині місто готується до проведення пам'ятних заходів, присвячених відзначенню 40-х роковин від дня катастрофи на ЧАЕС. Отож тема заходу – ознайомити студентів з життям 40-річного міста, що було збудоване спеціально для працівників Чорнобильської атомної електростанції.

За словами організатора заходу – доцента кафедри філософії ФСП, директора Департаменту соціального захисту населення Київської обласної державної адміністрації Ігоря Мещана, подорож до найвіддаленішого від столиці молодого Славутича (він стоїть на відстані майже 200 км від Києва) дозволила студентам оглянути місто, ознайомитися з роботою Центру комплексної реабілітації дітей та осіб з інвалідністю "Благодар", поспостерігати, як досвідчений місцевий персонал надає комплекс соціальних послуг.

І. Мещан із студентками ФСП у залі краєзнавчого музею Славутича, присвяченому історії Чорнобильської АЕС

Під час спілкування з дирекцією Центру студенти дізналися про особливості функціонування установи у кризових умовах російсько-української війни. Здобувачів освіти з КПІ цікавили труднощі, що їх долав персонал "Благодар" під час окупації Славутича протягом 26 березня – 3 квітня 2022 року. "Соціальні та психологічні послуги надавалися безперервно. Так само надаються послуги під час повних блекаутів через бомбардування Славутича російськими БПЛА і балістикою", – констатує організатор поїздки.

"Завдяки співпраці з Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців

та Київською обласною державною адміністрацією, – також розповів Ігор Мещан, – у Славутичі завершується облаштування після реконструкції 87 соціальних квартир для внутрішньо переміщених осіб". Цей факт також зацікавив студентів ФСП.

У пам'яті учасників поїздки залишаться і знайомство з експонатами краєзнавчого музею Славутича. Один із його залів присвячено історії Чорнобильської АЕС. Тут можна побачити документи, фотографії з літопису станції, стенди, присвячені ліквідації наслідків катастрофи, а також макет промислового майданчика ЧАЕС з об'єктом "Укриття". Інші зали розповідають про місто Славутич, його будівництво і розвиток. Є в музеї також етнографічний зал, в якому демонструються результати краєзнавчої роботи вчених установи. А ще в цьому музеї облаштовано кімнату, де виставлено речі, якими користувалися жителі Прип'яті до трагедії на станції.

"Поїздка до Славутича допомогла нам на власні очі пересвідчитися, наскільки люди, об'єднані через подолання значних перешкод, що виникли на їхньому життєвому

шляху, змогли фахово налагодити соціальну роботу, взаємодіяти з усіма державними й комунальними структурами та допомагати один одному, – вважає студентка групи СР-51 МП Олександра Канова. – І все задля покращення життя громади міста загалом. Адже багато славутичан відчули на собі, як це "розпочати життя спочатку". Славутич тримається наперекір випробуванням нашого неспокійного часу. Найбільше вразив мене "Благодар" – місце, де відчувається і професіоналізм, і турбота соціальних працівників про підопічних, і розуміння того, що наше майбутнє в наших руках".

Підготував Віктор Задворнов

Краса та ніжність на виставці у ЦКМ

Після холодної тривожної зими так хочеться тепла, світла і надії. Присмійтеся спілкування з прекрасним дарує виставка "Жіноча територія мистецтва КПІ", розгорнута в Картинній галереї КПІ. Тут представлено творчість співробітниць університету – живопис, графіку, вишивку та твори декоративно-прикладного мистецтва.

швидкоплинності моменту. У їхньому кольорі та формі я відчуваю особливу поезію природи, яку намагаюся передати на полотні, – розповіла пані Олена. – Образи Арлекіна та Коломбіни з'явилися у моїй творчості після поїздки до Венеції. Атмосфера міста, його історія та традиції карнавалу надихнули звернутися до персонажів комедії дель арте. Мені було цікаво передати гру почуттів, театральність та легку загадку, яка завжди присутня у мистецтві".

Учасниці виставки "Жіноча територія мистецтва КПІ"

"Ми влаштували цей показ, щоб талановиті жінки КПІ – науковиці, працівниці – показали свою майстерність, – сказала на відкритті виставки завідувачка Картинної галереї В. Тьоткіна. – Роботи повинні дихати, і не вдома, на стінах, а в відкритих просторах. Де б їх бачили колеги і студенти".

У виставці взяли участь 16 учасниць, які представили 80 робіт. Найбільш активними були представниці ЦКМ та НТБ. "Дякую всім, що відгукнулись. Організаційно не складно зробити виставку одного художника: надав роботи, розвісили – і відкрили. Але цікаво було показати саме вміння і мистецтво КПШниць", – поінформувала Вікторія Станіславівна.

Тож розглядаємо експонати і наповнюємося сенсами. Ось вишукані акварелі Ольги Баженової, випускниці КПІ та Академії образотворчих мистецтв, засновниці творчої майстерні і творчого об'єднання, учасниці понад 40 виставок, викладачки. Серед її улюблених тем – архітектура, на виставці представлені види КПІ.

Шестерікова Людмила, випускниця НН ВІП, докторка філософії у галузі освіти, викладачка Академії прикладних мистецтв, демонструє портрети та пейзажі.

Олена Кірік – вчений секретар НН ІПСА, малюванню навчалася в художній школі, на курсах, у міжнародній артшколі. Основний напрям творчості – акриловий живопис витонченої колористики. У неї розкутий живописний стиль, що додає шарму композиціям та напівабстрактним пейзажам.

Наталія Лапковська, провідний фахівець служби вченого секретаря, виготовила каркасні ляльки, в'язані гачком. Чим більше ти вдивляєшся в них, тим більше вони вдивляються в тебе. Ще трохи, і зеленокоса й пишногруда Мавка поведе за собою, а Еркуль Пуаро підозріло розгляне у свою лінзу.

Живописні полотна Олени Фаршіді, заступниці директора ЦКМ, чарують тендітністю квітів та захоплюють пристрасною карнавалу. "У моїх роботах часто з'являються квіти як символ живої краси, ніжності та

Також запам'ятовуються роботи Євгенії Архипської, провідного інженера кафедри фізики; живописні квіти Ірини Кузеванової, асистентки ХТФ; вишивки Людмили Тепікіної та Ольги Слесарєвої, оригінальні колажі Тамари Безруквої, працівниці НТБ, та інші.

Корж Олена, працівниця ЦКМ, порадувала вишивками бісером. Тут роботи із серії "Маски": загадкова італійка в яскравих уборах, пристрасна іспанка з плем'яним поглядом і таємничая незнайомка у чорно-білих напівтонах. Характери угадуються безпомилково, образи інтригують. Відвідувачі зупиняються тут надовго. Як і біля ніжних пастельних полотен провідного бухгалтера Людмили Перевалової.

Виставку можна відвідати до кінця березня.

Надія Ліберт

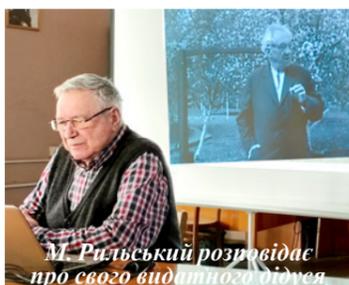

ЦІКАВІ ЗУСТРІЧІ

Поет Максим Рильський: "У щастя людського два рівних є крила... красиве і корисне"

Живі історії про поета Максима Рильського – академіка АН України (1943), голову Співки письменників України (1943-1946), директора Інституту мистецтвознавства, фольклористики й етнології (1944-1964) – слухали студенти, викладачі і співробітники КПІ, усі, хто завітав 17 березня до НТБ на зустріч з його онуком – теж Максимом Рильським, письменником, громадським діячем, заслуженим журналістом України.

Говорили про непростий час, на який припала творчість поета, його друзів, уподобання. Про його поезії: витончене захоплення красою природи й місце людини в ній, громадянську позицію людини й патріота тощо. І як підсумок почуття: плекаймо духовні цінності, набуті старшими поколіннями. Адже національна культура – це основа національної ідентичності. Надавати сенс життю, спрямовувати почуття і думки – усе це народжується в просторі, який називається культурою.

М. Рильський розповідає про свого видатного дідка.

Інф. "КПІ"